

79
2011

TÜRKİYE'NİN
GÜZEL
SANATLAR
DERGİSİ
MART-MARCH

THE FINE ARTS MAGAZINE OF TURKEY
10 TL. KDV DAHİL

9 771303 751005

rh+
artmagazine

-YILIN GENÇ SANATÇILARI

“Seyit Mehmet Buçukoğlu”- Resim

“Ferit Yazıcı”- Heykel

rh+
artmagazine

8 EDITÖR

Resim Uzmanı Aileler
Tevfik İhtiyar

10 ÖDÜL TÖRENİ

Yılın Genç Ressamı/Heykeltıraşı 2010
Yanışma Sergisi Finali

21 YILIN GENÇ RESSAMI 2010

Seyit Mehmet Buçukoğlu
Ali Şenel

26 YILIN GENÇ HEYKELTIRAŞI 2010

Ferit Yazıcı
Selçuk Duran

30 BOŞ TUVAL

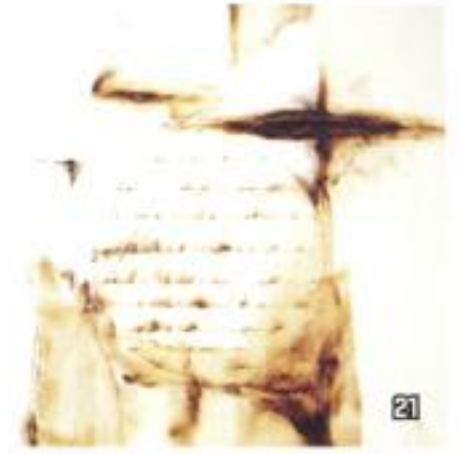
John Fekner: Bir Sanat Gerillası
Ahmet Ergenc

34 GEZİ NOTLARI

New York Notları
Orçun Çadırıcı

38 RÖPORTAJ

"Ben Hep Kendimi Resmederim" Bernardo Torrens ile Sanatı Üzerine
Şafak Gökdoğan

46 SERGİ İNCELEME

Ferhat Özgür'ün Duygu Mekanı
Göksu Kunak

54 SANAT GÜNDEMİ / DÜNYADAN

You Tube'da 20 Milyondan Fazla İzlenen Resim

Ali Şenel

57 MÜZELER

Moskova Müzeleri
Zuhal Arda

60 BOŞ TUVAL

Pierre Solage Siyahlarında Işık ve Yazı
Selçuk Duran

63 ARAŞTIRMA

Müfide Kadri ve Bilinmeyen Bir Tablosu Üzerine

Kaya Özsezgin

67 YAPIT OKUMA

Bizans Eflatundur İstanbul Mavi
Nilgün Yüksel

69 GENÇ USTALAR / USTA GENÇLER

Erdiç Babat
Bedri Karayağmur

72 GENÇ USTALAR / USTA GENÇLER

Deniz Beşer

75 İNCELEME

Gauguin: Efsane Üreticisi
İsmet Çavuşoğlu

82 ELEŞTİREL BAKIŞ

Dikkatle İzlenmesi Gereken Günler
Abdülkadir Günyaz

86 PLASTİK ZAMANLAR

“BEN HEP KENDİMİ RESMEDERİM” BERNARDO TORRENS İLE SANATI ÜZERİNE

Safak Günes Gökdoğan / gunesgokdogan@gmail.com
Çeviri: Ayşe Anacıoğlu

Bernardo Torrens Atölyesinde

Bernardo Torrens, 1957'de İspanya'nın başkenti Madrid'de doğmuştur. Sanatla profesyonel olarak 1980'lerden itibaren uğraşmaya başlayan Torrens, ilk kişisel sergisini 1988 yılında Madrid'de Galerî Heller'de açmıştır. Çalışmaları bugüne dek Çin, İsviçre, Amerika, İtalya, İngiltere, Almanya gibi pek çok ülkede sergilenen Torrens'in son dönem çalışmalarını 13 Ocak -26 Şubat tarihleri arasında Melania & Jesi başlığıyla Bernarducci Meisel Galerî'de sergilenmiştir.

İspanyol realizmi geleneğini günümüze taşıdığı ifade edilse de genellikle tek bir objeye odaklanması ve bunu tüm ayrıntılarıyla tasvir etmesi bakımından Torrens'in resimlerini Foto-realist akım içerisinde değerlendirmek gerekir. Dikkat edildiğinde Ron Kleeman'ın arabalar, Chuck Close'un portreler, Don Eddy'nin vitrin camları, arabalar gibi belli konularda uzmanlaştıkları görülür. Ancak Torrens'in uzmanlık alanları Don Eddy'de olduğu gibi biraz daha çeşitlilik gösterir; kadın figürü, aile, İspanya ve Boğa güreşine özgü konular. Ancak Torrens'in çalışmalarındaki temalar zaman içerisinde değişikliğe uğramaz. Onun temaları eşzamanlı bir biçimde çeşitlilik gösterir. Zamanın resimlerdeki yansıması ise daha çok renklerde kendisini gösterir. Günümüze yaklaştıkça resimlerinde renklerin giderek solduğunu ve gri bir tona büründüğünü görürüz. Ancak resimlerinde bu ton bir durağanlık yaratmaz çünkü Torrens resimlerinde hareketi, renklerin yerine ışık ve gölge kullanımı ve ayrıntıların öne çıkarılmasıyla sağlamıştır. Belki de onu özel kılan hep kendini resmetmesidir.

Bernardo Torrens was born in Madrid, the capital city of Spain, in 1957. Torrens who started to get interested in art professionally in 1980s, held his first exhibition in 1988 in Heller Gallery in Madrid. His works have been exhibited in many countries like China, Swiss, America, Italy, England and Germany. His current work was exhibited in Bernarducci Meisel Gallery with title of Melania and Jesi between January 13 and February 26.

Although it is said that he conveys the Spanish culture to the present, he should be considered as Foto-Realist. Because he generally focuses on a single object and renders it with its all details. Considering the other artists, Ron Kleeman specializes in cars, Chuck Close specializes in portraits, Don Eddy specializes in shop windows and cars. But Torrens' profession varies as Don Eddy; female figures, family, Spain, bullfighting. However the themes in Torrens' work do not change in time. His themes vary simultaneously. The reflection of time in his work can be seen in colors. His current works are fading day by day and becoming grayscale. The scale in his paintings does not create any stagnation because Torrens provides the movements with light and shadow and details. Perhaps what makes him special is that he always paints himself.

Bernardo Torrens Atölyesinde

Subalterno, 169 x 160 cm., Panel üzerine akrilik, 2002.

Şafak Güneş Gökdoğan: Bildiğim kadarıyla tıp mezunusunuz. Hangi okuldan mezun oldunuz? Bu alanda hiç çalıştınız mı?

Bernardo Torrens: Hayır, okulu bitirmedim, sadece üç yıl tıp okudum. Bir tıp öğrencisi olarak sahip olduğum anatomi bilgimin işimde bana yardım ettiği birçok defa söylendi. Ben bunun böyle olduğunu gerçekten düşünmüyorum; çünkü insanları resmetmeye başladığımda canlı modellerle çalışıyordum yani her şey orada önümdü. Sadece bakmam gerekiyordu.

Ş.G.G: Sanatla ilgilenmeye nasıl başladınız?

B.T: Çocukluğumdan beri resim yaparım fakat o zamanlar sanat benim için bir tercih değildi. Ayrıca ailemde hiç kimse sanat dünyasıyla ilgili değildi. Yani bu içimde yavaş yavaş büyüyen bir şeydi.

Ş.G.G: 1980'lerde resme döndünüz. Bu dönüş sürecinden biraz söz eder misiniz?

B.T: Aslında bu bir dönüş değildi ya da en azından bilinçli bir şey değildi. Tıp öğrenimim bir süre sonra bunun bana göre bir şey olmadığını açıkça gösterdi. Yapmaktan keyif aldığım tek şey ya boyamayı ya da resim çizmekti. Resme hiçbir zaman bir

Şafak Güneş Gökdoğan: As far as I know you have a degree in medicine. Which school did you graduate from? Have you ever worked in this field?

Bernardo Torrens: No, I don't have a degree in medicine. I studied medicine for three years. It is said that my knowledge of medicine as a medicine student help me with my work but I don't really think so. Because when I began painting I used to work with live models so everything was there in front of me. I just needed to look.

Ş.G.G: How did you get interested in art?

B.T: I have been drawing since I was a kid, but art was not an option then. Moreover no one in my family is related to art and the art world. So has been growing day by day inside me.

Ş.G.G: You turned to the painting in 1980. Can you talk about this transition process?

B.T: Actually it was not a transition or at least it was not conscious. After three years of study in medicine it was very clear for

Leurdes XVII, 51 x 61 cm., Panel üzerine akrilik, 2008.

yaşam şekli olarak bakmadım fakat babamla konuşup ona okulu bırakacağımı söylediğimde bana " Tamam, ne yapacaksın peki?" diye sordu. Ve benim cevabım, bir saniye bile düşünmeden resim yapmak oldu. Ve o günden beri yaptığım budur.

Ş.G.G: Herhangi bir sanat eğitimi aldınız mı?

B.T: Hayır. Kendi kendimi eğittim.

Ş.G.G: Resimlerinizde Caravaggio and Velazquez etkisi olduğu söyleniyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

B.T: Bir Avrupalıyım, aslında İspanyol'um ve The Prado hep önemli olmuştur. Kendimi Caravaggio'ya çok yakın hissetmiyorum; fakat Velazquez'in yeteneğinin yüzde onuna sahip olmayı çok isterdim. Eserlerini her görüşümde ilk defa görüyormuş gibi şaşkına dönüyorum. Eserlerimde etkisinin olduğunu düşünmüyorum.

Ş.G.G: Kimlerden etkilendiniz?

B.T: Birçok kişiden etkilendim. Sadece ressamlar değil, fotoğrafçılar, video sanatçıları, film yapımcıları ve internet sayesinde bloglarda ya da sitelerinde resim paylaşan amatör ya da profesyonel binlerce insandan.

me that it wasn't my taste. The only thing that I enjoyed myself was either painting or drawing. I never consider painting as a way of life but when I spoke with my father and told him that I was going to drop out the university he asked me "Ok, so what are you going to do?" and my answer, without spending any time, was to paint". That is what I have been doing since then.

Ş.G.G: Have you ever had an education on art?

B.T: No. I'm self taught

Ş.G.G: It is said that the influence of Caravaggio and Velazquez are seen in your work. What do you think about this?

B.T: I am a European and basically Spanish and the Prado is quite important. I don't feel very close to Caravaggio but I would love to have 10% of Velazquez talent. Whenever I see his works I am amazed as it is the first time I have ever seen his works. For his reason I don't think that he has an influence on my work.

Ş.G.G: Then who influenced you? Who are they? What can you say about this?

B.T: So many and not all of them are painters. Photographers, video artists, movie makers... and thanks to the internet literally thousands of people, professional or amateur, share their images in their blogs and websites.

Eza II, 80 x 50 cm., Panel üzerine akrilik, 2008.

Ş.G.G: Bazı eleştirmenler sizin için "O usta bir ressam ve XVII. yüzyıldan günümüze kadar olan İspanyol realizminin geleneğine güvenle yerleştirilebilir." diyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

B.T: Etiketler insanlar için önemlidir. Bir şekilde insanların işlerini işaretlemek için kullanılırlar fakat benim için ve birçok sanatçı için, bu çok anlam taşıyor. Hiperrealist, Foto-Realist ve Realist olarak adlandırılıyorum... İşimi yapıyorum ve siz bunu kendinizi nasıl rahat hissediyorsanız öyle adlandırabilirsiniz.

Ş.G.G: Bazı eleştirmenler "O modelinin sadece fiziksel unsurlarını değil aynı zamanda ruhlarını da ele geçiriyor, içgözlemsel bakış açısıyla son derece gerçek resimler betimliyor." diyor. Bu konuda ne söyleyeceksiniz?

Ş.G.G: Some critics say that "he is a master painter, and can be securely positioned in the tradition of Spanish realism from the seventeenth century to the present." What do you think about this?

B.T: Labels are important for people. They help to mark people's work, but for me and for many other artists, don't mean too much. I have been called Hyperrealist, Photorealist, and Realist... I do what I do and you can call it what makes you feel comfortable.

Ş.G.G: Some critics say that "He is aiming to not simply capture the physical elements of his models, but their innermost spirit, rendering paintings of utmost honesty with introspective points of view." What can you say about this?

B.T: If I were trying to just capture the physical elements of my models I would probably choose photography instead painting few years ago. My models are tools to express myself. Somehow I always paint myself, as I suppose many artists do more or less.

Calriculum IV, 130 x 100 cm., Panel üzerine akrilik, 1998.

Paternity with Spiderman, 122 x 150 cm., Panel üzerine akrilik, 2003.

B.T: Sadece modellerimin fiziksel unsurlarını yakalamaya çalışsaydım, muhtemelen birkaç yıl önce fotoğrafçılığı seçerdim. Modellerim beni ifade eden araçlardır. Nedendir bilinmez ben hep kendimi resmederim. Sanırım aşağı yukarı tüm diğer ressamlar gibi.

Ş.G.G: Cubiculum (Oda) başlıklı çalışmalarınızda kadınları kapalı bir mekânda tasvir ediyorsunuz. Bu resimlerde sosyal bir eleştiri var mı?

B.T: Aslında yok. Daha önce de söylediğim gibi her şey benimle ve o anda beni çevreleyen durumla alakalı.

Eserlerimde hiçbir sosyal eleştiri yoktur. Eserlerim esas olarak deneyimlerime ve fikirlerime dayanır.

Ş.G.G: Çıplak kadın figürü sizin için ne ifade ediyor?

B.T: İnsanlığın/ insan olmanın sentezi ve bu yüzden benim kendi sentezim.

Ş.G.G: Bazı çalışmalarınızda kadın figürlerini başı bir kumaşla sarılı biçimde resmediyorsunuz. Bu durum "Lourdes XVII de betimlendiği gibi kafanın etrafında sarılı bir kumaşın kullanılması figürün tarihlendirilmesini engellemek içindir." şeklinde

Ş.G.G: In your works, you describes woman detained in a closed place. This work of art is called Cubiculum. Is there any social criticism in these pictures?

B.T: Not really, as I said before everything is related to me and the circumstances surrounding me at that time.

Ş.G.G:What does female nude figures mean to you?

B.T: It is the synthesis of the human been and, therefore my own synthesis.

Ş.G.G: In some of your works you paint the female figures wrapped with scarf around their heads like in Lourdes XVII. This is interpreted as "The use of cloth wraps around the head such as depicted in "Lourdes XVII" is used to prevent the dating of the figure". What can you say about this?

B.T: It is true. I used those wraps to cover the haircuts of my models. Haircut is a very good source to date a person and even more if is a woman

Ş.G.G: The thing which attracts my attention about the cloth

Olympia 1.64 x 1.65 cm., Panel üzerine akrilik, 2005.

My Own Pleasure, 150 x 121 cm., Panel üzerine akrilik, 1992.

yorumlanıyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

B.T: Doğru. O kumaşları modellerimin saç kesimlerini kapatmak için kullandım. Saç kesimi, özellikle de bir kadının, yaşadığı dönemi anlamak için çok iyi bir kaynaktır.

Ş.G.G: Kumaşla ilgili dikkatimi çeken bir nokta da aynı çizgili kumaşın Lakme, Olimpia I ve Mi Propia Pieda da ya örtü şeklinde ya da kadın figürlerin başında eşarp şeklinde kullanılması. Bu tesadüf de olabilir ancak Paternidad Con Spiderman'deki çocuğun pantolonunun El Dandy'deki adamın kravatının da aynı kumaştan (siyah beyaz çizgili) olması bunun basit bir tesadüf olmadığına işaret ediyor gibi?

B.T: Kumaşlardaki çizgileri kompozisyonda ritim yaratmak için kullanmayı seviyorum.

Ş.G.G: Çalışmalarınıza baktığımda tema açısından kronolojik bir değişim göremedim. Eşzamanlı biçimde kadın figürleri, aile ve boğa güreşi temalarında yoğunlaştığınızı söyleyebilir miyiz?

B.T: Eserlerimin çoğu genel olarak insanlara, onların tecrübelerine, koşullarına, korkularına, güçlerine, memnuniyetlerine dayanır. Boğa güreşçileri, ölüm ve kalım için verilen mücadelenin anakronistik sunumu olarak "TAURDMAQUIA" üzerine bir seridir.

Ş.G.G: Subalterno vb. dışında çalışmalarınızda canlı renklere pek rastlanmıyor. Özellikle bu eserdeki pembe ve mavinin canlılığı diğer çalışmalarınızdaki renk seçiminin bir hayli dışında kalıyor. Çalışmalarınızda genellikle gri bir ton yakalamaya çalışıyorsunuz. Renklerden bu kadar uzak durmanızın nedeni nedir?

B.T: Son birkaç yıldır "achromatic" resimler yapmaktayım. Geçmişte renkleri konuya bağlı olarak gerektiği kadar kullanırdım.

Ş.G.G: Michelangelo'nun Pieta'sını radikal bir biçimde yorumlamışsınız. Size göre bir sanatçının sanat tarihine ya da klasiklere bakışı nasıl olmalı?

B.T: Tarihi bilmek çağdaşlarının ne yaptığını bilmek kadar gereklidir. Bence eski ustalarının bazıları büyük bilgi kaynaklarıdır.

Ş.G.G: Felix Pons'un Portresi konu olarak diğer çalışmalarınızın dışında kalıyor gibi. Özel bir hikâyesi var mı?

B.T: Felix Pons da İspanyol Parlamentosunun on yıldan fazla

Lacortas XIII. 64 x 48 cm., Panef üzerine akrilik, 2006.

is that the use of the same striped cloth as a scarf on their heads or as a cover in Lakme, Olimpia I and Mi Propia Pieda . It may be coincidence but I suppose it is not a simple coincidence because the child's pants in Paternidad Con Spiderman and the man's tie in El Dandy are identical [the same black and white striped cloth]. What do you think about this?

B.T: I like to use the stripes into the fabrics to create some rhythms into the composition.

Ş.G.G: When I have a look at your works I have not seen any change chronologically in terms of the theme. Can we say that you focus on the female figures, family and bull themes simultaneously?

B.T: Most of my work is based on humans in general, their experiences, circumstances, fears, strengths, pleasures, etc.

The bullfighters is a series on "TAURDMAQUIA" as anachronistic representation of the struggle for life and death.

Ş.G.G: Except for Subalterno there are little vivid colors in your

The Dandy, 130 x 98 cm., Panel üzerine akrilik, 2005.

görev yapmış eski başkanıdır. Bu tablo 1998'de Parlamento için istenmişti.

Ş.G.G: Tekniğinizden biraz söz eder misiniz?

B.T: Çok ama çok basit. Akrilikle ve özellikle de boya tabancasıyla boyuyorum. Son birkaç yıldır "Achromatic" olarak adlandırdığım resimler yapıyorum. Siyah ve beyaz değil çünkü benim grilerimde renk vardır. Rengin sıcaklığını izleyenlerin rengi bir şekilde hissetmesini sağlayan bir renk hissi yaratmak için kullanırım.

Ş.G.G: Bildiğim kadarıyla Bernarducci Meisel Galeri'de bir serginiz vardı? Bundan biraz bahsedebilir misiniz?

B.T: Frank ve Louis'le neredeyse on yıldır çalışmaktayım. Onlarla kendimi çok rahat hissediyorum ve umarım onlar da aynı şeyi hissediyorlardır. Birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

Ş.G.G: Daha önce hiç Türkiye'de buldunuz mu? Türkiye'de bir sergi açmayı düşünür müsünüz?

B.T: Türkiye kesinlikle ziyaret edilmesi gereken bir yer. Yakın bir gelecekte gitmeyi çok isterim ve eğer birileri bana bir sergi açma olanağı sunarsa, tabii ki memnun olurum.

works. Your color selection, vivid pink and blue, in this work is quite different from the others. You generally use gray scale in your works. What is the reason of your staying out of colors?

B.T: I've been doing "achromatic" paintings for the last few years. In the past I used colors as needed depending on the subjects.

Ş.G.G: You have rendered Michelangelo's Pieta radically. According to you how should an artist consider classics or art history?

B.T: It is necessary to know the history as is necessary to know what your contemporaries are doing.

For me a few of the old masters are a great source of knowledge.

Ş.G.G: I suppose RETRATO DE FELIX PONS is far away from your other works. Is there a special story?

B.T: Retrato means "portrait" and Felix Pons was the former President of the Spanish Parliament for more than ten years. This painting was commissioned for the Parliament to me in 1998.

Ş.G.G: Can you talk about your technique?

B.T: It is very, very simple. I paint with acrylics and mainly with airbrush. In the last few years I've been doing what I call "Achromatic" paintings. NOT black and white, because there is color in my grays. I use the temperature of the color to create some sense of colorfulness what makes the audience feel the color somehow.

Ş.G.G: As far as I know, you have had an exhibition in Bernarducci Meisel Gallery recently. Can you mention about this?

B.T: I've been collaborating with Frank and Louis for almost ten years now. I feel very comfortable with them and I hope they are with me. We keep doing things together.

Ş.G.G: Have you ever been to Turkey? Have you ever thought to hold an exhibition in Turkey?

B.T: Turkey it's, definitely, a place to visit sooner than later. I would love to go in the near future, and, if someone offers us the possibility of doing a show there I would be delighted, of course.